

Succesvol boom planten: nadenken en korte palen

Het planten van bomen vereist een combinatie van vakkennis en vaardigheden.

Daarnaast vergt het planten een grote dosis van logisch nadenken.

TEKST EN FOTO: PIUS FLORIS

Niet iedereen met een groene opleiding kan ook echt goed bomen planten. Laat bij het planten altijd toezicht houden door ervaren mensen met kennis. Het ziet er allemaal redelijk eenvoudig uit. Maar hoe kan het dan dat er zoveel bomen na aanplant toch doodgaan? In dit artikel staan een aantal heldere richtlijnen waarmee je de aanplant van bomen succesvol kunt uitvoeren.

Soortkeuze

Zorg ervoor dat de juiste boom op de juiste plaats komt te staan. Plant langs een pad of op parkeerplaatsen geen bomen die klein blijven en zijtakken maken beneden de doorrijhoogte. Bedenk altijd dat het de bedoeling is dat de boom op die plek volwassen moet kunnen worden. Dat houdt aan de andere kant in dat je in een beperkte ruimte geen boomsoort moet planten waarvan je weet dat ze erg groot worden.

Tijdstip van aanplant

De meeste bomen kun je het best in het najaar planten. Als je bomen moet planten op een geheel nieuw aangelegd terrein waarbij de grond flink geroerd is geweest, is het vrijwel altijd beter om een jaar te wachten met aanplant tot de grond voldoende is ingeklonken. Dit is een van de hoofdredenen dat de eerste boomaanplant in nieuwe parken of op nieuwe golfbanen vrijwel altijd mislukt.

Aanschaf

Koop bomen bij een goede boomkweker. Ga niet af op schriftelijke aanbiedingen, want er is altijd een goedkopere kweker te vinden. Bij de aanschaf van goedkope bomen betaal je de rekening gegarandeerd dubbel omdat deze bomen waarschijnlijk moeten worden ingeboet (vervangen). Dan mag het zo zijn dat de bomen gratis worden vervangen, maar dan krijg je weer een boom van even slechte kwaliteit. Bij bomen geldt vrijwel altijd: goedkoop is duurkoop.

Transport en aflevering

Zorg voor een goede afstemming van plantdatum. Zo voorkom je dat de bomen te lang boven de grond staan. Verpak de kluiten bij het transport winddicht. Kluiten drogen erg snel uit en een verdroogde wortel is een dode wortel. Zorg ervoor dat de kluiten goed beschermd zijn tegen uitdrogen na aflevering. Maak desnoods een tijdelijke opkuilhoek.

Planten: verwijder jute en gaas

Maak een plantgat goed op diepte. Meet daarom eerst de kluihoogte en graaf het gat ongeveer 15 cm dieper dan de kluihoogte. Maak het gat twee keer breder dan de diepte. Op deze manier kunnen de wortels zich snel door de lossere grond verspreiden. Verwijder het jute en gaas. Boomkwekers zeggen doorgaans dat het gaas moet blijven zitten, maar de praktijk laat zien dat het wegroesten vaak te lang duurt. Het jute rot wel sneller weg, maar dat kost vrij veel zuurstof die de wortels ook erg hard nodig hebben, zeker in de natte winterperiode. Zet de boom op de goede hoogte. Houd er rekening mee dat de boom in het plantgat nog nazakt. Plaats de boom daarom 5 cm hoger dan deze werkelijk moet komen. Op kleigrond is de nazakking veel groter, dus hier de boom 10 cm hoger planten. Als de boom op de goede hoogte staat, wordt hij op zijn zijkant gelegd. Neem een draadtang en knip een kruis in het gaas onder de kluit. Plaats vervolgens de boom weer rechtop en knip het gaas tot halverwege de kluit van beneden naar boven verder

door. Vul dan de zijanten van de kluit op met de opvulgrond tot halverwege. Stamp de grond rond de kluit goed aan. Daarna verder aanvullen tot driekwart van de kluihoogte. Dan met twee personen de gaasrok iets verder naar boven inknippen en het gaas recht omhoog trekken en rond de stam losknippen.

Beluchtingslang

Als het gaas verwijderd is, leg je een beluchtingslang van 8 cm doorsnede om de gehele kluit op driekwart van de kluihoogte. Het mooiste is als je er een T-stuk tussenzet. Dan kan het uiteinde naast de kluit recht omhoogsteken. Deze beluchtingslang dient ter ondersteuning van de zuurstofaanvoer en afvoer van kooldioxide. Bovendien kan deze beluchtingslang ideaal worden benut om water te geven. Stamp vervolgens de grond weer goed aan en vul de kluit verder aan. Daarna de grond egaliseren en het plantgat afwerken.

Korte boompalen

Het is bijna onnodig om te zeggen, maar gebruik korte boompalen tot maximaal 45 cm hoogte. Sla links en rechts van de kluit in de richting van de overheersende windrichting een paaltje van onbehandeld hout in de grond tot circa 80 cm diep. Sla de paaltjes iets schuin naar buiten. Een paar graden maar. Maak vervolgens de boom vast aan een van de paaltjes. Zorg ervoor dat de boom parallel aan het paaltje vast komt te staan. Sla een tweede boomband aan het andere paaltje. Doe deze vervolgens rond de boomstam en weer terug naar de paal. Trek nu de tweede boomband zo strak als het kan aan. Beide paaltjes en de boom staat nu recht. De boomband goed bevestigen en afknippen. Een boom aan korte boompalen geeft veel voordelen. In elk geval blijft de kluit op deze manier bewegingloos in de grond, zodat de nieuwe wortels niet bij elke windvlaag worden afgescheurd. Daarnaast vormt een boom aan korte boompalen in dezelfde tijd 250 procent meer wortels dan dezelfde boom aan lange boompalen. Dit hele proces is

samen te vatten in de term: 'functie maakt weefsel'.

Wegknippen jongste twijgen

Ondanks alle goede zorgen van de kweker en tijdens het aanplanten, is de boom die wordt geplant altijd 'zwaar gewond'. Het is nu eenmaal een gegeven dat 90-95 procent van alle fijne opnamewortels bij het uitgraven op de kwekerij achterblijven. De boom moet het op zijn nieuwe standplaats doen met een zeer beperkt wortelstelsel. Hij moet met de suikers die in de winter in de takken en stam opgeslagen werden, nieuwe wortels gaan produceren. Dat vergt erg veel energie. Dat houdt automatisch in dat de boom maar weinig blad kan maken. Dat is jammer, want het blad is juist nodig om nieuwe energie naar de wortels te sturen. Met een beperkt wortelstelsel kan er maar weinig water naar het blad worden vervoerd. De jongste twijgen vragen het meeste water. Daarom is het goed om de jongste twijgen weg te knippen. Dat helpt om een betere aanslag te krijgen.

Toevoegingen

Het is duidelijk dat de zwaargewonde boom in een boomgat wordt gezet dat biologisch ook zwaar beschadigd is. Bovendien zakt deze grond nog na. Dat maakt het voor de nieuwe wortels erg moeilijk om voldoende bacteriën en schimmels te vinden die hun helpen bij de opname van water en mineralen. De kennis van welke organismen rond de wortels leven is zeer groot. Daarom is het geen gek idee om deze organismen bij het planten te mengen met de opvulgrond rond de kluit. Het is aangetoond dat bomen veel beter en sneller aanslaan met een mengsel van mycorrhizaschimmels en specifieke wortelbacteriën. In Tree Saver Transplant van Plant Health Care zitten alle noodzakelijke organismen en een polymere gel die ruim 10 liter water rond de kluit kan vasthouden, zodat de boom veel minder vaak water nodig heeft. 🌱

Pius Floris, boomexpert en bodembiooloog, is directeur van Plant Health Care in Vught, telefoon 06-51328508, pfloris@planthealthcare.com